

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu			
OSNOVNI PODATCI			
Ime i prezime	Nataša Možgon		
Zvanje	Profesor hrvatskoga jezika i književnosti		
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin		
Adresa elektroničke pošte	natasa.mozgon@skole.hr		
Naslov Metodičkih preporuka	Danijel Dragojević: „Mali brojevi“		
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik		
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	/		
Razred	V.		
OBVEZNI ELEMENTI			
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	OŠ HJ B.5.1. Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svijetom oko sebe.		
Tijek nastavnog sata	NASTAVNA FAZA I VRIJEME TRAJANJA POJEDINE FAZE	SADRŽAJI NASTAVE ILI AKTIVNOSTI UČITELJA	AKTIVNOSTI UČENIKA
	Motivacija (7 minuta)	Učiteljica učenicima naglas čita tekst „Kad klinac osvoji veliku lovu“, preuzet s internetskog dnevnika T-portal (https://www.tportal.hr/fun/clanak/10-najnevjerojatnijih-prica-loto-milijunasa-20090604). Potom razgovaraju o informacijama koje tekst donosi: „Čime se M. Carroll bavio prije dobitka na lotu? Koliko je novca osvojio, preračunato u kune, ukoliko znamo da jedna funta iznosi oko 8 kuna? Na koje je pozitivne stvari utrošio novac? Zašto je usprkos tome danas na rubu financijske propasti?“	Učenici slušaju, odgovaraju na pitanja, raspravljaju. Očekivani su odgovori: „Radio je kao smetlar. Osvojio je oko 80 milijuna kuna. Jedino neophodno i korisno na što je potrošio novac su kuće. Na rubu je propasti jer je novac trošio na drogu, zabavu, skupe automobile i nakit.“

		<p>Učiteljica ističe kako u pitanjima novca i posjedovanja uvijek želimo više, vrijedne i luksuzne stvari nose istaknute cijene s velikim brojkama. Navodi učenike da imenuju još neke pojave koje se iskazuju velikim brojevima.</p> <p>Kao motivacija može poslužiti i pjesma grupe Elemental „Male stvari“. Učiteljica nakon slušanja pokreće razgovor o tekstu pjesme: „Što sve može razvedriti osobu na početku dana? Je li okruženje čovjeka uvijek prijateljsko? Vide li oni te vrijedne male stvari? Koja svakodnevna pojava razveseljava, a čemu se autori kroz pjesmu zahvaljuju? Jesu li za sreću potrebne velike i skupe stvari?“</p>	<p>Učenici selektiraju pojmovlje te imenuju ono što odgovara pitanju. Očekivani su odgovori, primjerice, zvijezde, kukci u rojevima, sitni predmeti i tvari...</p> <p>Učenici navode motive poput jutra, stranca koji nas pozdravlja ili zvuka gitare. Prisjećaju se stihova o ljudima čiji „pogled grebe pod/ šutke gaze ubrzano /ne vide plavi svod“. Ističu da su autori pjesme zahvalni na suncu i malim stvarima.</p>
	<p>Najava i lokalizacija teksta (5 minuta)</p>	<p>Učiteljica uvodi učenike u rad na tekstu – lirskoj pjesmi Danijela Dragojevića „Mali brojevi“. Navodi i pojedinosti iz njegova života koje učenici zapisuju. Posebno ističe podatak da ovaj autor odbija komunikaciju s medijima, kao i prihvaćanje književnih nagrada. Nedavno je odbio i nagradu „Vladimir Nazor“ za životno djelo. Potiče razgovor o čestoj pojavi samoisticanja:</p> <p>„Što mislite o sve većoj pojavi isticanja samoga sebe bez obzira na zasluge? Po kojim su značajnim djelima i vještinama vrijedne osobe o kojima nas informacije stalno zapljuskuju?“ Učenicima se ukazuje na činjenicu da je većina takvih osoba posve prosječna.</p>	<p>Učenici slušaju i postavljaju pitanja, pišu kratku zabilješku o biografiji pjesnika.</p> <p>Učenici mogu, primjerice, govoriti o <i>youtuberima</i>, <i>influencerima</i> ili estradnim zvijezdama. Očekivano je da zaključe, uz pomoć nastavnika, da je predmet njihove popularnosti neka posve prosječna vještina ili osobina.</p>

	<p>Interpretativno čitanje</p> <p>(1 minuta)</p>	<p>Nastavnica čita tekst uz uvažavanje vrednota govornoga jezika.</p> <p>DANIJEL DRAGOJEVIĆ: MALI BROJEVI</p> <p>Brojiti od jedan do deset, od deset do dvadeset, do sto i više,</p> <p>brojiti male brojeve, dotaknuti ih, vidjeti, upoznati za priču, za san, za lagani hod,</p> <p>brojiti male brojeve, s njima pratiti male stvari,</p> <p>neka se zvijezde, novci, skupine, vječnost, misli, sve čega je mnogo, premnogo, broji samo.</p> <p>(iz: D. Dragojević: <i>Žamor</i>, Edicija Meandar Poezija, Zagreb: Meandar, 2005.)</p>	<p>Slušanje, zamišljanje, asociiranje.</p>
	<p>Pauza i objava doživljaja</p> <p>(2 minute)</p>	<p>Učiteljica čini stanku te pokreće razgovor o dojmu koji pjesma ostavlja:</p> <p>„Kakve ste pjesme o brojevima dosad upoznali? Koja je bila njihova svrha? Je li pjesma Danijela Dragojevića nalik tim pjesmama?“</p>	<p>Učenici slušaju, promišljaju i odgovaraju.</p> <p>Očekivani su odgovori:</p> <p>„Upoznali smo brojalice. Njihova je svrha igra i ritam, a pjesma Danijela Dragojevića nije takva</p>

			pjesma.“
	<p>Interpretacija (15 minuta)</p>	<p>Učiteljica postavlja pitanja o temi i motivima koji ju grade.</p> <p>Slijede pitanja za razumijevanje sadržaja:</p> <p>„Koje su radnje vezane uz male brojeve? Što još prati male brojeve? Što znače stihovi: '...dotaknuti ih, vidjeti / upoznati za priču, za san / za lagani hod...'?“</p> <p>Ističe da smisao malim brojevima ne daje samo njihova materijalnost jer ih valja upoznati i „za san / za lagani hod“.</p> <p>U drugom dijelu pjesme učiteljica ističe zaokret u predstavljenim motivima jer se mali brojevi suprotstavljaju onome čega je mnogo, premnogo. Ističe da su brojevi u naslovu određeni pridjevom „mali“, dok potom nailazimo na suprotne pojave, o čemu postavlja pitanja: „S druge strane, čega je, po pjesnikovim riječima, mnogo i premnogo? Što mislite o tome da je premnogo, primjerice, vječnosti i misli?“</p> <p>Za objašnjavanje završnoga dijela pjesme učiteljica postavlja pitanja:</p> <p>„Kako razumijevate riječi da se ono čega je</p>	<p>Učenici izriču temu i navode motive: brojevi, stvari, priča, san, hod, zvijezde, novac...</p> <p>Učenici odgovaraju:</p> <p>„Brojeve trebamo brojiti, ali i upoznati, a njih prate i male stvari. Istaknuti stihovi znače da moramo zastati kraj malih brojeva i malih stvari, uz njih maštati, sanjariti, stvarati oko njih priče.“</p> <p>Kroz rad na tekstu učenici izdvajaju motive:</p> <p>„Premnogo je zvijezda, novca, skupina, vječnosti i misli. Misli nas mogu opterećivati, a neizvjesnost pojmova poput vječnosti i plašiti.“</p> <p>Na kraju sadržajne analize učenici izdvajaju i tumače završne stihove</p>

		<p>premnogo broji sâmo? Kako nam valja otkrivati svijet u kojemu živimo i sve što nas okružuje?“</p> <p>Prelazimo na formalne značajke teksta te razgovaramo o dominantnom stilskom sredstvu, kontrastu. Određujemo i vrstu stiha i strofa, a zaključujemo i da nas pjesma potiče na razmišljanje.</p>	<p>pjesme.</p> <p>Učenici mogu zaključiti da ne moramo vladati svime i proniknuti u sve što nas okružuje, već zadovoljstvo vidjeti u malim stvarima te postupno tražiti odgovore i odabirati vrijedne pojave.</p> <p>Učenici uočavaju kontrast (mali brojevi i male stvari - sve čega je mnogo). Prepoznaju da je pjesma oblikovana slobodnim stihom kroz dvostihe, trostihe i četverostihe.</p>
Sinteza (5 minuta)	Učiteljica potiče izradu asociograma u alatu <i>Padlet</i> . Središnji je pojam MALI BROJEVI. (Prikaz je u Prilozima.)		Učenici navode što za njih znače mali brojevi. Očekivani su odgovori: „Članovi obitelji, zahvalnost, skromnost, prijatelji...“
Zadaci za samostalan rad (10 minuta)	Učiteljica zadaje zadatak kroz koji će se ostvariti vrednovanje naučenog: objašnjava da valja oblikovati pisani rad u kojemu će učenici izraziti svoje osjećaje i iskustva u vezi s razrađenim pitanjima povezujući ih s vlastitim okruženjem: obiteljskim, školskim ili širim društvenim. Pisani rad može biti naslovljen „ Moji mali, ali važni brojevi“.	U ove zadatke ulaze i aktivnosti za učenike s poteškoćama, koje su opisane u istoimenoj sastavnici pripreme.	Učenici slušaju upute, traže dodatna objašnjenja, predlažu određene motive te traže povratnu informaciju.

Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	Opisano u tijeku sata.																																
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>- književni predložak: lirski pjesma „ Mali brojevi“ Danijela Dragojevića, (iz: D. Dragojević: <i>Žamor</i>, Edicija Meandar Poezija, Zagreb: Meandar, 2005.)</p> <p>- poveznica na novinski članak: https://www.tportal.hr/fun/clanak/10-najnevjerovatnijih-prica-loto-milijunasa-20090604</p>																																
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p><u>Vrednovanje za učenje</u>: pitanja za provjeru razumijevanja tijekom interpretacije, procjenjivanje, praćenje i bilježenje primjene stečenih znanja o književnosti te razumijevanja kulturnih koncepata, povratna informacija i komentiranje učeničkih refleksija o pročitanoj tekstu i ostalim tekstovima na koje su upućeni.</p> <p><u>Vrednovanje kao učenje</u>: ukoliko učitelj procijeni da je i ovaj tip vrednovanja prikladan uz sadržaj te da ne banalizira njegovu umjetničku poruku, učenici kroz ovaj tip vrednovanja mogu osvijestiti brojčano ocjenjivanje kao takvo te uz pomoć nastavnika komentirati pozadinu brojčane ocjene, tj. opisnike koji objašnjavaju brojčani izraz (Primjer: „Ova pjesma govori o malim brojevima, skromnosti i uživanju u malim i opipljivim stvarima. No, jesmo li u školi zadovoljni kada se naše znanje vrednuje manjim ili većim brojem? Je li tako u svim zemljama? Jesu li vas iznenadile malo niže ocjene pri prelasku u peti razred? Kako se osjećate kada uz vaše ime stoji broj jedan ili dva, a što vam znači ocjena četiri ili pet? Kakvi su vaši radovi ili odgovori za više ocjene?“) Pritom se s učenicima može izraditi jednostavna ljestvica za vrednovanje nekoga rada, npr. izražajnoga čitanja pjesme, što se može primijeniti i na ovom sadržaju, no na nekom od sljedećih sati. Ljestvica za vrednovanje može biti trajan orijentir za naredne zadatke u vezi s čitanjem naglas ili kazivanjem poezije.</p> <table border="1" data-bbox="737 1276 1555 1768"> <thead> <tr> <th>GOVORNO SREDSTVO</th> <th>NE OSTVARUJE SE</th> <th>DJELOMIČNO SE OSTVARUJE</th> <th>U POTPUNOSTI SE OSTVARUJE</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>naglasak</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>intonacija</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ritam</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>tempo</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>stanka</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>boja glasa</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>mimika</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Vrednovanje naučenog</u>: sumativno vrednovanje pisanih radova koje učenici samostalno</p>	GOVORNO SREDSTVO	NE OSTVARUJE SE	DJELOMIČNO SE OSTVARUJE	U POTPUNOSTI SE OSTVARUJE	naglasak				intonacija				ritam				tempo				stanka				boja glasa				mimika			
GOVORNO SREDSTVO	NE OSTVARUJE SE	DJELOMIČNO SE OSTVARUJE	U POTPUNOSTI SE OSTVARUJE																														
naglasak																																	
intonacija																																	
ritam																																	
tempo																																	
stanka																																	
boja glasa																																	
mimika																																	

	oblikuju prema kriterijima za vrednovanje pisanih radova.
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Učenici mogu poslušati radijsku emisiju „Kutija slova“ od 6. travnja 2018. g. Ondje je emitirana i snimka govora Danijela Dragojevića povodom primitka nagrade „Goranov vijenac“ za pjesništvo u Društvu hrvatskih književnika, počevši od 3. minute emisije): https://www.youtube.com/watch?v=Xo6j9BKNP_Y</p> <p>Zadatak je za učenike da promisle i rasprave o pjesnikovu odnosu prema nagradi i nagrađivanju te da potom napišu vlastiti kratak govor zahvale za zamišljenu nagradu za neko vrijedno postignuće. Govor mogu pripremiti za Sat razrednoga odjela, a može biti vrednovan i u okviru ostvarivanja ishoda A.5.1. <i>Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.</i></p>
DODATNI ELEMENTI	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>Međupredmetna tema Učiti kako učiti, ishodi:</p> <p>uku B.2.2.</p> <p>2. Praćenje Na poticaj učitelja učenik prati svoje učenje i napredovanje tijekom učenja.</p> <p>uku C.2.1.</p> <p>1. Vrijednost učenja Učenik može objasniti vrijednost učenja za svoj život.</p> <p>Međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj, ishod:</p> <p>osr A.2.2.</p> <p>Upravlja emocijama i ponašanjem.</p>
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	/
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	<p>a) učenici s intelektualnim poteškoćama</p> <p>Postupci podrške: provjera razumijevanja pri interpretaciji, poticajna pitanja, isticanje ključnih riječi (<i>mali brojevi, brojiti, dotaknuti, vidjeti, male stvari, zvijezde, novci, skupine, vječnost, misli</i>).</p> <p>Zadatak: Učenici se trebaju prisjetiti vremena kada su naučili brojiti do deset te nacrtati strip s prikazom scena iz toga razdoblja u alatu <i>Pixton</i>.</p> <p>b) učenici s oštećenjima vida</p> <p>Postupci podrške: uporaba velikih slova pri projekciji sadržaja, višekratno čitanje predloška, ohrabivanje za aktivno sudjelovanje u radu.</p> <p>Zadatak: Učenici trebaju pomoću abakus računaljke razrednim prijateljima pokazati kako oblikovati riječi ključnih motiva pjesme u Brailleovu pismu (<i>san, hod, male stvari...</i>). Potonji pokušavaju prepoznati te riječi dodirno</p>

	<p>i samostalno slagati na računalci nove riječi za prepoznavanje, poželjno jednosložne i dvosložne.</p> <p>c) učenici s oštećenjima jezično-glasovno-govorne komunikacije</p> <p>Postupci podrške: izražajnost govora učitelja, uporaba velikih i podebljanih slova u predlošku, vizualizacija sadržaja pomoću asociograma, poticanje samostalnoga govora bez ispravaka.</p> <p>Zadatak: Učenici izrađuju plakat o pjesniku Danijelu Dragojeviću u alatu <i>Canva</i>.</p> <p>d) učenici s deficitom pažnje</p> <p>Postupci podrške: objašnjavanje aktivnosti na početku sata, usmjeravanje pažnje pri samostalnom radu, poticanje na izražavanje zaključaka i mišljenja te sudjelovanje u aktivnostima.</p> <p>Zadatak: Učenik može u nastavnoj fazi sinteze sudjelovati u izražajnom čitanju pjesme uz primjenu metode „Geste za tuđi govor“.</p>
<p>Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima</p>	<p>Daroviti učenici vode godišnji dnevnik čitanja/susreta s poezijom uz refleksije o povezanosti tema i motiva u pjesmama s vlastitim iskustvom, pitanjima koja ih okupiraju ili mislima i osjećajima koje prepoznaju.</p> <p>Motive prisutne u ponuđenim pjesmama mogu samostalno obraditi kroz pisanje haiku pjesme ili činkvine.</p> <p>Prijedlozi pjesama za čitanje:</p> <p>D. Cesarić: „Breze na ulici“</p> <p>Grigor Vitez: „Djeca hvataju sunce“</p> <p>Nikola Miličević: „Sloboda“</p> <p>Olja Savičević Ivančević: „Zaljubljena u čitav svijet“</p> <p>Stanislav Femenić: „Ormar“</p> <p>Zorica Klindžić: „Prijatelj“</p> <p>Božica Jelušić: „Kutija s bojama“</p>
<p>Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa</p>	<p>/</p>
<p>Projektne zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)</p>	<p>/</p>

<p>Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje</p>	<p>Radijska emisija „Kutija slova“: https://www.youtube.com/watch?v=Xo6j9BKNP_Y</p> <p>Internetski članak: https://www.tportal.hr/fun/clanak/10-najnevjerojatnijih-prica-loto-milijunasa-20090604</p>
<p>Prijedlozi vanjskih izvora i literature</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krešimir Bagić: <i>Živi jezici</i>, Naklada MD, Biblioteka Quorum, Zagreb, 1995. • Branislav Oblučar: <i>Na tragu Kornjače: Pjesma u prozi i tvarna imaginacija u poetici Danijela Dragojevića</i>, Disput, Zagreb, 2017. • Ivo Zalar: <i>Antologija hrvatske dječje poezije</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2007.

Prilog 1:

Kad klinac osvoji veliku lovu

Michael Carroll je sa 19 godina u rodnom Swaffhamu u Engleskoj radio kao smetlar. Upravo mu se tada, 2002. godine, osmjehnula sreća i Michael je osvojio nešto malo manje od deset milijuna funti, odnosno oko 80 milijuna kuna. Tinejdžer je odmah kupio četiri kuće, ljetnikovac u Španjolskoj, dva BMW-a, Mercedes i uložio, što bi drugo, u nogometni klub. Osim što ima kolekciju zlatnih lanaca na kojoj bi mu i svaki pravi reper zavidio, stotine je tisuća potrošio na drogu. Odonda je nekoliko puta bio u zatvoru, pa je, premda pokušava održati svoj stil života na visokoj nozi, Michael danas na rubu bankrota, zahvaljujući drogi, tulumima, skupim autima i nakitu.

Preuzeto s: <https://www.tportal.hr/fun/clanak/10-najnevjerojatnijih-prica-loto-milijunasa-20090604>

Prilog 2:

DANIJEL DRAGOJEVIĆ: MALI BROJEVI

Brojiti od jedan do deset,
od deset do dvadeset,
do sto i više,

brojiti male brojeve,
dotaknuti ih, vidjeti,
upoznati za priču, za san,
za lagani hod,

brojiti male brojeve,
s njima pratiti male stvari,

neka se zvijezde, novci, skupine, vječnost, misli,
sve čega je mnogo, premnogo,
broji samo.

Preuzeto iz: D. Dragojević: *Žamor*, Edicija Meandar Poezija, Zagreb: Meandar, 2005.

Prilog 3:

Asociogram Mali brojevi

